



YTTRANDE
12 maj 2014
Dnr. 3.5.1-1-23-2014

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Energimyndighetens uppdragsredovisning ”Kontrollstation för elcertifikatsystemet 2015” N2014/734/E

SAMMANFATTNING

Energimyndigheten har gjort en grundlig genomgång av elcertifikatsystemet, både gällande den historiska utvecklingen samt hur systemet kan utvecklas framöver. Konjunkturinstitutet vill dock framföra några synpunkter som sammanfattas nedan:

- Konjunkturinstitutet är positiv till de åtgärder som föreslås i rapporten för att öka informationen till aktörer på elcertifikatmarknaden. Ökad transparens förbättrar marknadens funktionssätt och kan leda till en mer korrekt prisbildning vilket minskar de samhällsekonomiska kostnaderna för att uppnå det gemensamma målet om 26,4 TWh förnybar elproduktion år 2020.
- Konjunkturinstitutet saknar en diskussion och analys av effekterna på grund av felprognostisering av övergångsordningen. Den svenska ambitionsnivån kommer i och med detta förslag att höjas eftersom hela 71 procent av den uträknade kvotjusteringen härrör från en felprognostisering av övergångsordningen. Vid en justering enligt rapportens utformning kommer den totala produktionen av förnybar el inom elcertifikatsystemet bli högre än vad som ursprungligen var tänkt eftersom övergångsordningens produktion blir högre än förväntat och det gemensamma målet blir oförändrat. Konjunkturinstitutet finner det anmärkningsvärt att denna ambitionshöjning inte diskuteras och analyseras i rapporten. En fördjupad analys är särskilt viktig eftersom en ambitionshöjning förväntas generera en höjning av elcertifikatpriset och därmed högre elpriser för de kvotpliktiga elanvändarna.
- Eftersom torven klassas som fossilt inom det europeiska systemet för utsläppsrätter anser Konjunkturinstitutet att det är rimligt att det även klassas som fossilt inom elcertifikatsystemet. Sysselsättnings- och regionalpolitiska överväganden bör inte hanteras via miljö- och energipolitiken.

POSITIVT MED ÖKAD TRANSPARENS (INFORMATION)

Konjunkturinstitutet är positiv till de åtgärder som föreslås i rapporten för att öka informationen till aktörer på elcertifikatmarknaden. Ökad information innebär bättre möjligheter att ta korrekta investeringsbeslut och därmed ökar kostnadseffektiviteten

på elcertifikatmarknaden. Både den föreslagna databasen över alla potentiella elcertifikatberättigade anläggningar samt krav på elleverantörer att rapportera in fakturerad el en gång per kvartal påverkar elcertifikatsmarknadens funktionssätt på ett positivt sätt.

VILKEN KVOTJUSTERING BÖR GÖRAS?

Att prognostisera efterfrågan 20 år in i framtiden är en mycket svår uppgift. Med största sannolikhet kommer prognosen att slå fel. Att kvotkurvan måste justeras är därför en högst rimligt åtgärd. Energimyndigheten bedömer att kvotplikten måste höjas med närmare 13 TWh under perioden som följd av att elanvändningen har reviderats ner. Energimyndigheten redovisar även att tidigare uppskattning av reserven samt övergångsordningen har bidragit till en felaktig uppskattning av vilken kvotnivå som behövs för att nå målet. Den svenska kvotplikten behöver höjas med totalt 75,3 TWh under perioden för att nå det gemensamma målet till år 2020.

Energimyndigheten har beräknat att 71 procent av den beräknade justeringsvolymen, det vill säga 53,5 TWh, beror på felaktig uppskattning av övergångsordningen. Övergångsordningen omfattar anläggningar som är elcertifikatberättigade och som togs i drift före 2012, det vill säga före starten av den gemensamma elcertifikatmarknaden mellan Norge och Sverige. Produktionen inom övergångsordningen räknas inte in i det svensk-norska målet. Sverige ansvarar för att skapa en efterfrågan på certifikat från dessa anläggningar och har beräknat kvotmängden utifrån detta. Under 2010 och 2011 hade Sverige en ovanligt kraftig vindkraftsutbyggnad som inte var med i beräkningarna när den gemensamma elcertifikatmarknaden mellan Norge och Sverige skapades. Denna, nya förnybara elproduktion inom övergångsordningen, är således inte med i de gamla kvotberäkningarna och inte heller i det gemensamma målet för förnybar kraft. För svensk del innebär detta att om kvotnivån justeras på det sätt som Energimyndigheten föreslår kommer totala mängden förnybar kraft inom elcertifikatsystemet vara högre än vad som ursprungligen var tanken. Det vill säga justeringen genererar en ambitionshöjning för svensk del medan det gemensamma målet med Norge förblir oförändrat. Konjunkturinstitutet finner det anmärkningsvärt att denna ambitionshöjning inte diskuteras och analyseras i rapporten. En fördjupad analys är särskilt viktig eftersom en ambitionshöjning förväntas generera en höjning av elcertifikatpriset och därmed en höjning av elpriset för de kvotpliktiga elanvändarna.

I stället för att justera upp kvoterna för att kompensera för felaktig uppskattning av övergångsordningen så är ett alternativ att parterna justerar det gemensamma målet i samband med denna kontrollstation och ändå behåller samma mängd förnybar energi gemensamt för de två nationerna men minskar något på andelen förnybar energi som kommer från anläggningar som påbörjade sin produktion efter 2012 – det gemensamma målet. Konjunkturinstitutet saknar en diskussion och analys av detta i rapporten. En sådan måljustering skulle innebära att den föreslagna kvotjusteringen endast skulle vara 19 procent av den föreslagna höjningen och därmed inte innebära så stora kvotförändringar under åren 2016-2020. De förväntade prishöjningarna torde då också bli lägre.

TORVENS FRAMTID I ELCERTIFIKATSYSTEMET

I rapporten analyseras torvens framtid inom elcertifikatsystemet. Energimyndighetens slutsats är att torven bör kvarstå som bränsle inom elcertifikatsystemet. Denna slutsats baseras inte på ett förnybarhetskriterium utan utifrån andra aspekter så som sysselsättnings- och regionalpolitik.

I det angränsande, och delvis överlappande, EU-systemet för utsläppsrätter klassas torven som fossilt. Därför anser Konjunkturinstitutet att det är rimligt att det även klassas som fossilt inom elcertifikatsystemet. Sysselsättningsaspekterna bör inte lösas

via miljö- och energipolitiken utan med hjälp av andra styrmedel som direkt påverkar sysselsättningen och/eller regionalpolitiska aspekter.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Mats Dillén. Föredragande har varit Charlotte Berg.

Mats Dillén

Charlotte Berg